Väyläviraston julkaisuja
75/2026

Väylävirasto
Trafikledsverket

LIITE 1A: YHTEYSVIRANOMAISTEN LAUSUNTO YVA-OHJELMASTA

Siuntion kaksoisraide – Ympäristövaikutusten arviointi

Liite 1A: Yhteysviranomaisten lausunto YVA-ohjelmasta

Siuntion kaksoisraide – Ympäristövaikutusten arviointi

Väyläviraston julkaisuja 75/2026

Verkkojulkaisu pdf (vayla.fi)

ISSN 2490-0745

ISBN 978-952-405-461-4

Väylävirasto
PL 33, 00521 Helsinki
Opastinsilta 12 A, 00520 Helsinki
Puhelin 0295 34 3000

kirjaamo@vayla.fi
vayla.fi

Väylävirasto
PL 33
00521 Helsinki

Yhteysviranomaisen lausunto ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta

1. HANKETIEDOT

Hankkeen nimi ja hankkeesta vastaava

Siuntion kaksoisraide, Siuntio. Hankkeesta vastaava on Väylävirasto.

Yhteysviranomainen

Hankkeen yhteysviranomaisena on toiminut Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus).

Hankkeesta vastaavan kuvaus hankkeesta ja sen vaihtoehdoista

Kaksoisraidehankkeessa toteutetaan kokonaisuudessaan enimmillään noin 5,5 kilometrin pituinen kaksoisraide Siuntion liikennepaikan itä- ja länsipuolelle. Uusi raide rakennetaan nykyisen raiteen eteläpuolelle, hankevaihtoehdosta riippuen noin kuuden tai yhdeksän metrin etäisyydelle olemassa olevasta radasta. Hankkeella pyritään mahdollistamaan joustavampi lähijunaliikenne sekä parantamaan rataosuuden häiriösietoisuutta ja toimintakapasiteettia. Siuntion liikennepaikan kohdalla on jo nykyään noin 650 m matkalla kaksi raidetta, joihin uusi kaksoisraide liittyy.

Hankkeessa rakennetaan vaihtoehdosta riippuen yksi tai kaksi uutta siltaa sekä huoltoteitä. Kaksoisraide on suunniteltu toteuttavaksi maanvaraisen perustamisen lisäksi massanvaihdoilla, esikuormitettavalla maapohjalla sekä paalulaatoilla. Alustavan arvion mukaan muualle sijoitettavia maamassoja syntyy noin 80 000 m^3ktr. Lisäksi hankealueen kallioleikkauksessa syntyy noin 40 000 m^3ktr kiviainesta, joka murskataan ja hyödynnetään hankkeen rakentamisessa. Siuntion liikennepaikan länsipuolella Brännmalmsbäckenin puroa joudutaan siirtämään noin 30–40 metrin matkalla.

Siuntion aseman parantamisen ratasuunnitelmassa (2025) esitetyt toimenpiteet on huomioitu uuden kaksoisraiteen suunnittelussa ja yhteensovitettu hankkeen kanssa. Ratasuunnitelman mukaiset työt toteutetaan kokonaisuudessaan ennen kaksoisraidehankkeen toteutuksen aloittamista.

Hankealueen ympäristössä on pientalo- sekä maa- ja metsätalousalueita. Lähimmät yksittäiset asuinrakennukset sijaitsevat Siuntiontien itäpuolella noin 20 metrin etäisyydellä rautatiealueen pohjoispuolella ja noin 100 metrin etäisyydelle hankealueesta sijoittuu jo useita asuinrakennuksia. Etelässä, noin 200 metrin päässä, on kaupallisten ja julkisten palveluiden keskittymä sekä muun muassa palvelu- ja hoiva-asumisen yksiköitä.

Hankealueen itäosa sijaitsee valtakunnallisesti arvokkaalla maisema-alueella (VAMA) Siuntion ja Degerbyn viljelymaisemat sekä kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti tärkeällä alueella Degerbyn–Pikkalanjoen–Palojoen kulttuurimaisema. Lisäksi hankealue sijoittuu itäosastaan noin 50 metrin päähän Siuntionjoen Natura 2000 -alueesta.

YVA-menettelyssä tarkastellaan kolmea hankevaihtoehtoa, joissa kaksoisraide rakennetaan sekä lisäksi 0-vaihtoehtoa, jossa kaksoisraidetta ei rakenneta. Kaikissa kaksoisraidevaihtoehdoissa kaksoisraide rakennettaisiin nykyisen raiteen eteläpuolelle.

Hankkeen vaihtoehdot YVA-menettelyssä ovat:

- VE0: 0-vaihtoehto, kaksoisraiteen rakentamatta jättäminen
- VE1a: Kaksoisraiteen rakentaminen Siuntion liikennepaikan itä- ja länsipuolelle. Pituus noin 5,5 km. Raideväli enimmillään 9,0 ja kapeimmillaan 6,2 metriä. Uusi raide sijoittuu nykyisen raiteen eteläpuolelle.
- VE1b: Kaksoisraiteen rakentaminen Siuntion liikennepaikan itä- ja länsipuolelle. Pituus noin 5,5 km. Raideväli 6,2 metriä. Uusi raide sijoittuu nykyisen raiteen eteläpuolelle.
- VE2: Kaksoisraiteen rakentaminen Siuntion liikennepaikan länsipuolelle. Pituus noin 3,3 km. Raideväli 9,0–6,2 metriä. Uusi raide sijoittuu nykyisen raiteen eteläpuolelle.
- VE3: Kaksoisraiteen rakentaminen Siuntion liikennepaikan itäpuolelle. Pituus noin 3,2 km. Raideväli 9,0–6,2 metriä. Uusi raide sijoittuu nykyisen raiteen eteläpuolelle.

2. YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELYN VIREILLETULO JA SOVELTAMINEN

Väylävirasto on 3.11.2025 saattanut vireille ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (jäljempänä arviointimenettely) toimittamalla Uudenmaan ELY-keskukseen Siuntion kaksoisraiteen rakentamishanketta koskevan ympäristövaikutusten arviointiohjelman.

Hankkeen arviointimenettelyn tarve määräytyy YVA-lain liitteen 1 hankeluettelon kohdan 9 d perusteella:

9 d) kaukoliikenteen rautateiden rakentaminen

3. ENNAKKONEUVOTTELU JA YVAN YHTEENSOVITTAMINEN MUIDEN MENETTELYJEN KANSSA

Yhteysviranomainen järjesti hankkeen YVA-menettelyä koskevan ennakkoneuvottelun 8.5.2025. Neuvottelun tarkoitus on edistää hankkeen vaatimien arviointi-, suunnittelu- ja lupamenettelyjen kokonaisuuden hallintaa sekä hankkeesta vastaavan ja viranomaisten välistä tiedonvaihtoa. Ennakkoneuvotteluun osallistui hankevastaavan ja yhteysviranomaisen lisäksi Länsi-Uudenmaan museo.

Hankkeen YVA-menettely tulee yhteensovittaa Siuntionjoen Natura-aluetta (FI0100085 ja FI0100084) koskevan Natura-arvioinnin kanssa luonnonsuojelulain (LSL; 9/2023) 35.4 §:n mukaisesti. Luonnonsuojelulain 35 §:n mukaan hankkeen vaikutukset vaikutusalueella sijaitsevan Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojeluperusteisiin tulee asianmukaisella tavalla arvioida, jos hanke yksinään tai yhteisvaikutuksena muiden hankkeiden tai suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon.

4. ARVIOINTIOHJELMASTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Yhteysviranomainen tiedotti arviointiohjelmasta ja sen nähtävillä olosta sekä mielipiteiden ja lausuntojen esittämisen mahdollisuudesta julkisella kuulutuksella 10.11.–8.12.2025. Kuulutus ja arviointiohjelma julkaistiin ELY-keskuksen verkkosivuilla www.ely-keskus.fi/kuulutukset/uusimaa ja ympäristöhallinnon verkkosivuilla osoitteessa

www.ymparisto.fi/Siuntion-kaksoisraide-YVA

Ilmoitus kuulutuksesta on lähetetty Siuntion kunnalle julkaistavaksi kunnan verkkosivuilla. Lisäksi arviointiohjelmasta ja sen nähtävillä olosta sekä mahdollisuudesta mielipiteiden ja lausuntojen esittämiseen on tiedotettu

Länsi-Uusimaa, Västra Nyland ja Kirkkonummen sanomat -lehdissä 11.11. ja 12.11.2025 julkaistuilla lehti-ilmoituksilla.

Arviointiohjelmaan on voinut tutustua kuulemisaikana paperimuodossa Siuntion kunnantalolla osoitteessa Puistopolku 1, 02580 Siuntio.

Arviointiohjelmasta järjestettiin yleisötilaisuus 19.11.2025 osoitteessa Siuntion Sydän, Puistopolku 2, 02580 Siuntio klo 17–19. Yhteysviranomaisen ja hankkeesta vastaavan edustajien lisäksi tilaisuuteen osallistui noin 15 henkilöä.

5. ARVIOINTIOHJELMASTA ANNETUT LAUSUNNOT JA MIELIPITEET

Yhteysviranomainen pyysi lausunnot arviointiohjelmasta hankkeen vaikutusalueen kunnilta ja muilta viranomaisilta, joita asia todennäköisesti koskee. Arviointiohjelmasta oli mahdollista antaa mielipiteitä kuulutusaikana. Arviointiohjelmasta toimitettiin yhteysviranomaiselle viisi lausuntoa ja yksi mielipide.

Seuraavassa on esitetty yhteysviranomaisen näkemys kuulemispalautteen keskeisestä sisällöstä. Lausunnot ja mielipide ovat kokonaisuudessaan nähtävissä osoitteessa

www.ymparisto.fi/Siuntion-kaksoisraide-YVA

Verkkosivuilla julkaistuista lausunnoista ja mielipiteistä on poistettu henkilötiedoiksi katsotut tiedot.

Yhteenveto lausunnoista

Lausunnoissa todettiin, että arviointiohjelmassa hanketta, hankevaihtoehtoja ja hankealuetta koskevat tiedot on esitetty kattavasti ja selkeästi, ja hankekuvaus ja hankkeen tarkoituksen perustelut ovat hyvin jäsenneltyjä ja ymmärrettäviä. Arvioitavien vaikutusten rajaus on ohjelmassa perusteltu selkeästi. Lisäksi katsottiin, että ohjelmassa on tunnistettu sekä hankkeen rakentamisen ja käytön aikaisia vaikutuksia, ja että tehtäväksi esitetyt erillisselvitykset ovat riittävät. Todettiin, että suurimmat ympäristövaikutukset aiheutuvat vaihtoehdosta, jossa kaksoisraide rakennetaan sekä Siuntion liikennepaikan itä- että sen länsipuolelle.

Tarvittavista lisäyksistä todettiin, että hanke liittyy myös Siuntion alueelle suunnitteilla olevan 2x400 kV:n Fingrid Oyj:n voimalinjahankkeen itäiseen linjausvaihtoehtoon, joka kulkee hankealueen läpi. Lisäksi todettiin, että hankkeen teknisessä kuvauksessa maa-ainesten sijoitussuunnitelmaa koskevaan osioon olisi syytä lisätä huomio vieraslajien leviämisen estämisestä. Hankealueella esiintyy vieraslajeja melko runsaasti, ja vaikka ne on kuvattu erikseen YVA-ohjelman kasvillisuus- ja suojelukohteet-

osiossa, niiden hallinta tulisi huomioida myös maa-ainesten käsittelyä koskevassa suunnitelmassa.

Kaavoitus ja maankäytön suunnittelu

Toivottiin, että vireillä olevien ja hyväksyttyjen asemakaavojen päivitystarvetta arvioidaan ja selvitetään huolella jo YVA-selostuksessa, koska kaavojen ristiriitaisuus hankkeen kanssa voi edellyttää kaavamuutoksia ratasuunnitelmavaiheessa.

Todettiin olevan kaavoituksen näkökulmasta tärkeää, että Siuntion kuntakeskustan kaavarunko ja tulevaisuuden kasvu huomioidaan vaikutusarvioinnissa. Arviointiohjelmassa on todettu, että kuntakeskuksen länsipuolella sijaitseva Granmon alikulkusilta tullaan uusimaan hankkeen toteuttamisen yhteydessä. Painotettiin, että Siuntion kunta haluaa osallistua kyseisen alikulun tarkempaan suunnitteluun mahdollisten maankäyttötarpeiden näkökulmasta. Kyseinen yhteys voisi tarjota tulevaisuudessa uuden maankäytöllisen yhteyden kuntakeskuksessa Svältbackantien ja Palonummen länsipuoleisen alueen välillä.

Liikenteelliset vaikutukset

Lausunnossa todettiin, että hankevaihtoehdot 1 ja 3 edellyttävät Siuntion aseman parantamisen ratasuunnitelmassa esitetyn seisontaraiteen purkamista, mutta kunta katsoo seisontaraiteen olevan olennainen osa junaliikenteen kehittämistä. Kaksoisraiteen sijoittamista ja kaksoisraidehanketta tulee tarkastella siten, että valittava ratkaisu mahdollistaa parhaiten lähijunaliikenteen lisäämisen ja rantaradan välityskyvyn parantamisen.

Todettiin, että Siuntion kunta on sitoutunut Rantaratatyöryhmän määrittämään henkilöjunaliikenteen tavoitetilaan 2030-luvulla, jossa Rantaradan nykyistä henkilöjunaliikennettä parannetaan merkittävästi. Täten myös kaksoisraidetta tulee tarkastella YVA-selostuksessa tavoitetilan pohjalta ja siinä Rantaradalle esitetyn junaliikenteen mahdollistajana.

Painotettiin, että hankkeen rakentamisvaiheen työmaaliikenteen järjestämisestä tulee keskustella Siuntion kunnan kanssa riittävän ajoissa. Hankkeen toteutuksesta aiheutuville maamassoille ei ole YVA-ohjelmassa esitetty sijoituspaikkoja. Siuntion kunta sitoutuu selvittämään soveltuvia ylijäämämaiden sijoituspaikkoja.

Maisema ja kulttuuriympäristö

Lausunnoissa on todettu, että hankkeen vaikutusalueen nykytila ja aiemmin tunnistetut maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön arvot on tuotu arviointiohjelmassa hyvin esiin. Myös esitetyt arviointimenetelmät vaikuttavat asianmukaisilta ja pääosin riittäviltä.

Lausunnoissa pidettiin tarpeellisena, että hankevaihtoehtojen vaikutukset myös paikallisiin maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön arvoihin tarkastellaan. Etenkin itäisemmässä vaihtoehdossa hanke saattaa vaikuttaa maa- ja valtakunnallisesti arvokkaiden kohteiden lisäksi mahdollisesti vielä tuntuvammin myös lähelle sijoittuviin paikallisesti arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön kohteisiin ja muihin asuinrakennuksiin alueella.

Eri vaihtoehtojen maisema- ja kulttuuriympäristövaikutusten vertailua pidettiin tarpeellisena. Hankkeen itäpuolisella osuudella, jossa asumista ja suojeltuja rakennuksia sijoittuu lähialueelle enemmän kuin länsipuolisella osuudella, haitallisten vaikutusten ja niiden lieventämismahdollisuuksien arviointia pidettiin erityisen tärkeänä. Katsottiin, että myös Uuden Siuntiontien ylittävän sillan vaikutus maisemaan ja taajamakuvaan tulee arvioida huolella eri suunnista.

Todettiin, että YVA-ohjelmassa lueteltujen hankkeesta aiheutuvien maisemamuutosten lisäksi on tarkastelussa syytä huomioida myös huoltoteiden, mahdollisten meluesteiden ja muiden maisemassa näkyvien uusien rakenteiden vaikutusta maisemaan. Pidettiin myös tärkeänä, että rakenteiden ja toimenpiteiden maisemavaikutuksia tarkastellaan eri etäisyyksiltä ja eri suunnista.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta todettiin, että kaksoisraiteen hankealueella ei ole toteutettu arkeologista inventointia, mutta lähialueella inventointeja on toteutettu viimeksi vuosina 2014 ja 2024 (Laulumaa/ Museoviraston arkeologiset kenttäpalvelut). Hankealue sijoittuu nykyisen rautatiealueen välittömään läheisyyteen, jossa aiemmin tuntemattomien arkeologisten kulttuuriperintökohteiden säilymistä voi pitää epätodennäköisenä, joten hankkeelta ei ole edellytetty arkeologisen inventoinnin toteuttamista.

Hankealueen itäosassa, nykyisen radan eteläpuolella sijaitsee yksi muinaismuistolain (295/1963) nojalla suojeltu kiinteä muinaisjäännös Masaby, joka on historiallisen ajan kylänpaikka. Lisäksi hankealueen länsiosassa sijaitsee kahdesta modernista tuliasemasta koostuva arkeologinen kulttuuriperintökohde nimeltään Moottorirata. Kiinteän muinaisjäännöksen kaivaminen, peittäminen tai muu vahingoittaminen on kielletty lain nojalla.

Todettiin, että hankkeella on mahdollisesti vaikutusta näihin arkeologisiin kulttuuriperintökohteisiin, ja kohteet tulee ottaa huomioon hankkeen jatkosuunnittelussa. Kiinteä muinaisjäännös Masaby sijoittuu YVA-menettelyn vaihtoehtojen VE1 ja VE3 hankealueelle. Kohde tulee huomioida ratahankkeen työnaikaisen liikenteen ja rakentamisen osalta siten, että muinaisjäännösalueen sisäpuolelle ei kulje työmaaliikennettä. Muu kulttuuriperintökohde Moottorirata sijaitsee vaihtoehtojen VE1 ja VE2

hankealueelle. Lausunnossa ohjeistettiin kohteeseen kuuluvien tulipesäkkeiden säilyttämiseen. Mikäli YVA-menettelyssä päädytään vaihtoehtoon, jossa kohteen läheisyyteen rakennetaan, kohteen dokumentoimista suositeltiin sen laajuuden tarkistamiseksi. Todettiin, että dokumentoinnin suorittaa Länsi-Uudenmaan museon arkeologi.

Pidettiin tärkeänä, että arviointiselostuksessa esitetään arvio hankkeen eri vaihtoehtojen vaikutuksista arkeologiseen kulttuuriperintöön ja kuvataan, millä tavoin kohteet huomioidaan hankkeen toteuttamisessa. Vaikutusten arvioimisessa tulee ottaa huomioon myös huoltotöiden ja työmaaliikenteen aiheuttamat vaikutukset. Lisäksi YVA-ohjelmassa olisi hyvä esittää hankealueen lähimpien arkeologisten kulttuuriperintökohteiden aluerajaukset karttaotteilla.

Lisäksi ehdotettiin, että arkeologiselle kulttuuriperinnölle lisätään ohjelmaan oma alalukunsa, josta käyvät ilmi hankkeen lähimpien kohteiden perustiedot, sijainti- ja paikkatiedot sekä hankkeen vaikutus kohteisiin.

Luonto ja luonnonsuojelu

Katsottiin, että liito-oravaselvityksen tuloksia on syytä tarkentaa. Liito-oravahavaintoja on eri tausta-aineistojen perusteella tehty hankealueella, mutta tulokset havainnoista on esitetty suppeasti vain lajin esiintymisen osalta. Katsottiin, että tuloksissa tulee maastokäynneillä tehtyjen havaintojen lisäksi esittää myös tarkemmin, aikaisempien havaintojen pohjalta, mahdolliset liito-oravan kolo- ja pesäpuut ja siten lajille sopivat elinympäristöt, soveltuvat kulkuyhteydet sekä edelliset havainnot liito-oravista. Todettiin, että liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittämis- ja heikentämiskiellon voidaan katsoa koskevan myös tilapäisesti tyhjiä elinpaikkoja, jos ne ovat edelleen liito-oravalle soveltuvia. Liito-oravien osalta maastokäyntiä ei ole tehty Sjundby parkbergets och Ådalens nso (YSA012354) luonnonsuojelualueella, vaikka hankealue mahdollisine huoltoteineen on suunnitelmakartassa esitetty toteutettavan kyseiselle luonnonsuojelualueelle tai sen rajan tuntumaan.

Todettiin, että arviointiselostusvaiheessa tulee tarkastella myös hankkeen vaikutuksia saukon elinympäristölle ja esittää suosituksia haittojen vähentämiseksi. Lisäksi tulee tarkastella mahdollista viheryhteyksien tarvetta ja esittää keinot ekologisten yhteyksien turvaamiseksi.

Pintavedet

Todettiin, että hankkeen toteutuessa sillä on merkittävä vaikutus Siuntion Brännmalmsbäckenin puroon. Vaikutuksia puroon tulee tarkastella selostusvaiheessa kattavasti, erityisesti puron uoman siirron osalta. Siirto muuttaa puron luonnonmukaisuutta kyseisellä osuudella, minkä vuoksi alueelle on suositeltavaa laatia suunnitelma haittojen minimoinnista sekä

välttämättömistä haittojen lieventämistoimista. Siuntion kuntakeskuksen kaavarunkotyön yhteydessä laaditussa viherverkostosuunnitelmassa Brännmalmsbäcken on arvotettu paikallisesti arvokkaaksi luontokohteeksi ja osoitettu luonnonsuojelulain nojalla suojeltavaksi tarkoitetuksi alueeksi. Lisäksi Palonummenpuro (Brännmalmsbäcken) on luokiteltu metsälain 10 §:n mukaiseksi erityisentärkeäksi elinympäristöksi (ETE).

Vaikutukset ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen

Todettiin, että junaliikenteestä aiheutuu jo nykyisin lähiasutukselle melu-, tärinä- ja runkomeluvaikutuksia. Kaksoisraiteen rakentamisen suunnittelu ja toteutus onkin erittäin tärkeää tehdä siten, etteivät nämä haitat enää lisäänny. Lisäksi tavoitteena tulisi olla nykyistenkin haittojen vähentäminen. Arviointiselostuksessa tulee tuoda selkeästi esille, millä toimenpiteillä uusia haittoja voidaan estää ja nykyisiä vähentää. Melutilanne suunniteltujen meluntorjuntatoimenpiteiden jälkeen on tarpeellista mallintaa. Myös läheisen aurinkovoimalahankkeen vaikutus meluhaittoihin tulee huomioida mallinnuksissa.

Katsottiin, että mikäli ratahankkeen vaikutusalueella on vedenottamon ja vesiosuuskunnan kaivojen lisäksi yksityisiä talousvesikaivoja, tulee hankkeen vaikutukset myös näiden kaivojen veden laatuun ja määrään arvioida.

Yhteenveto mielipiteestä

Raideliikenteen kehittäminen nähtiin mielipiteessä hyvänä ja kannatettava; koska se on kestävän kehityksen mukainen liikkumismuoto. Todettiin, että suunnittelussa on otettava huomioon paitsi ihmisten liikkumisen ja asumisen tarpeet myös luonnonympäristön suojelu sekä eläinten elinympäristö ja liikkuminen.

Korostettiin, että hankkeen eri vaihtoehtojen vaikutukset ympäristöön ja luontoarvoihin on tutkittava perusteellisesti. Todettiin, että aseman lännenpuoleinen vaihtoehto vaikuttaisi asutuksen kannalta paremmalta, koska kaksoisraide tulisi suurelta osin peltoalueelle. Toisaalta lähes luonnontilaisena säilyneen Brännmalmsbäckenin purouoman siirto voi olla vesiympäristölle hyvin haitallista. Asema-alueen idänpuoleinen vaihtoehto rakennettaisiin osittain Sjundbyn linnan arvokkaaseen rakennettuun kulttuuriympäristöön ja sen alle jäisi useita tunnettuja muinaisjäännöksiä. Lisäksi raidealue sijaitsee aivan Siuntionjoen äärellä ja saattaisi häiritä sen eläimistöä ja ekosysteemiä.

Mielipiteessä todettiin, ettei kaksoisraide saa sijoittua pohjaveden pinnantason alapuolelle. Hankealueelle ulottuvan pohjavesialueen geologinen rakenne on selvitettävä tarkasti, jotta pohjavesi pystytään suojaamaan rakennusvaiheessa pilaantumiselta. Mahdolliset räjäytys- ja louhintatyöt eivät myöskään saa vahingoittaa pohjavesialueen geologisia

ja muita tärkeitä rakenteita. Lisäksi on selvitettävä nykyisen ratavallin ja -alueen mahdollisesti sisältämät vaaralliset ja haitalliset aineet pohjavesi- ja muiden ympäristöhaittojen estämiseksi.

Todettiin, että tehtävissä maaperätutkimuksissa saattaa tulla esiin uusia kulttuurihistoriallisia ja muinaismuistolain kohteita. Alueen merkittävät kulttuurihistorialliset arvot eivät näyttäisi tukevan itäistä hankevaihtoehtoa, mutta arvot on selvitettävä myös maastotutkimuksin. Lisäksi tuotiin esiin, että läntisen vaihtoehdon kulttuurihistorialliset arvot ovat epäselvät.

Toivottiin, että luontoselvitysten alue olisi ainakin 500 m hankealueen reunasta sen molemmin puolin. Katsottiin, että kapea-alainen selvittäminen voi johtaa muun muassa riittämättömiin suojavyöhykkeisiin. Pidettiin tärkeänä, että viher- ja kulkuyhteydet säilyvät radan alittavina kulkuteinä myös eläimille.

Korostettiin Brännmalmsbäckenin pohjavesivaikutteisuutta, ja että juuri tällaisissa puroissa taimen usein kutee, vaikka niitä ei havaittu tehdyssä sähkökoekalastuksessa. Puron kutusoraikkojen kunnostusta on tarkoitus jatkaa juuri pohjavesivaikutteisuuden vuoksi. Todettiin, että tutkimusten ja havaintojen perusteella vasta 30 metriä leveät puustoiset, metsäiset suojavyöhykkeet suojelevat pienvesistökohteen ekosysteemiä, ja että Brännmalmsbäckenin reunoille tulee jättää suojapuustoa koko pituudelta ja myös istuttaa puustoa jokirannoille siellä, mistä sitä poistetaan. Mikäli purouomaa siirretään, on varmistettava, ettei puroon missään kohdin voi joutua vanhan ratapenkan haitallisia kemikaaleja sisältäviä maa-aineksia. Lisäksi Brännmalmsbäckenin tila ja lajisto on selvitettävä koko hanke-alueen pituudelta.

Lisäksi todettiin, että arvioinnissa tulee tehdä sekä rakentamisen että liikennöinnin aikaisten turvallisuusuhkien selvitys sekä melu- ja tärinä-vaikutusten mallinnus. Katsottiin, että ekologisen kompensaation tulisi olla yksi aiheutettavien luontohaittojen lievennystoimenpiteistä. Haluttiin myös selvitettävän, onko lähialueella Römyranin aurinkovoimalan lisäksi muita yhteisvaikutuksia aiheuttavia hankkeita.

6. YHTEYSVIRANOMAISEN KANNANOTTO ARVIOINTIOHJELMAN LAAJUUDESTA JA TARKKUUDESTA SEKÄ OHJEET ARVIOINTISELOSTUKSEN LAADINTAAN

Arvioinnin laajuus ja tarkkuus

Arviointiohjelma täyttää YVA-lain sisältövaatimukset hankkeen ja sen vaihtoehtojen kuvauksen osalta. Hankkeen kuvaus, tarkoitus ja sijainti on esitetty ohjelmassa selkeästi. Arvioinnin tarkastelun tueksi ohjelmaan on jo liitetty useita hankealueelta tehtyjä erillisselvityksiä.

Yhteysviranomainen katsoo, että hankkeesta vastaavalla on ollut käytössään riittävä asiantuntemus arviointiohjelman laatimiseen. Arviointiohjelmassa on esitetty ohjelman laadintaan osallistuneiden henkilöiden rooli, koulutus ja kokemus vastaavista tehtävistä.

Arviointiohjelmassa hankkeen merkittäviksi ja sidosryhmien tärkeiksi kokemiksi vaikutuksiksi on tunnistettu haitat, joita aiheutuu maa- ja kiviainesten käsittelystä ja kuljetuksista, vaikutukset luonnonympäristöön ja eliöstöön, ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen rakentamisesta aiheutuvat haitat sekä hankkeen rakentamisen ja toiminnan melu ja tärinä.

Yhteysviranomainen katsoo, että tämän lisäksi hankkeesta on ennakkoarvion mukaan mahdollista aiheutua merkittäviä vaikutuksia pintavesiin ja kalastoon. Muiden vaikutusten osalta merkittävyys on siten epävarmaa, että niiden arviointi YVA-menettelyssä on perusteltua. Selostuksessa on tuotava esiin myös tehtyihin vaikutusarviointeihin liittyvät epävarmuustekijät sekä haittojen lieventämistoimenpiteiden vaikutukset arvioituun merkittävyyteen.

Yhteysviranomainen on lisäksi todennut, että hankkeen ilmastovaikutusten arviointia voidaan rajata arviointiohjelmassa esitetystä.

Hankekuvaus ja hankkeen vaihtoehdot

Hankekuvaus on esitetty ohjelmassa selkeästi ja johdonmukaisesti. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä tarkasteltavat hankevaihtoehdot ovat asianmukaiset. Arviointiohjelmassa on kuitenkin joitain yksityiskohtia, joiden tarkennukset olisivat parantaneet aineiston luettavuutta. Esimerkiksi esitettäviin suunnitelmakarttoihin (ohjelman liite 1) olisi ollut syytä lisätä merkinnät ”huoltotie” ja ”hankealue”. Lisäksi rakentamisen aikaisten työmaateiden sijainnit ja käytettävät kuljetusreitit olisi ollut syytä kuvata ohjelmassa. Nämä asiat tulee tarkentaa arviointiselostukseen.

Ympäristön nykytila, arvioitavat ympäristövaikutukset ja menetelmät

Ympäristön nykytilaa hankkeen vaikutusalueella on arviointiohjelmassa kuvattu huolellisesti ja olemassa olevaa selvitysaineistoa ja tietolähteitä kattavasti hyödyntäen. Yhteysviranomainen katsoo kuitenkin, että joiltain osin nykytilan kuvaus kattaa tarpeettoman laajan alueen, mikä osaltaan kasvattaa ohjelman sivumäärää ja vaikeuttaa siihen perehtymistä. Esimerkiksi vesienhoidon luokitteluaineistoa on kuvattu pitkälle Siuntionjoen yläjuoksulle, vaikka nämä tulokset eivät vaikuta hankkeen vaikutusarviointiin ja vaikutusten merkittävyyteen.

Vaikutukset kaavoitukseen ja maankäyttöön

Arviointiohjelmassa kuvattu tarkastelutaso on riittävä maankäyttöön ja kaavoitukseen kohdistuvien suorien ja välillisten vaikutusten arvioimiseksi. Ohjelmassa on tunnistettu hankkeen vaikutusalueen ajantasainen kaavatilanne. Tilanne tullaan mahdollisten kaavatilanteen muutosten osalta vielä tarkistamaan selostusvaiheessa, mitä myös yhteysviranomainen pitää tarpeellisena.

Yhteysviranomainen korostaa, että kaava-aineiston ja sen kuvauksen selkeään esitystapaan tulee YVA-selostuksessa kiinnittää erityistä huomiota, sillä hankkeen suunnittelualue sijoittuu useiden tarkkuustasoltaan erilaisten yleiskaavojen alueelle. Ohjelmassa esitetyt kaavakartat ovat mittakaavaltaan niin suuria, etteivät niissä olevat tiedot näy selkeästi, ja esitystapa tulee korjata selostukseen. Lisäksi selostukseen on syytä täsmentää ajantasaiseen tietoon perustuva kaavojen oikeusvaikutuksellisuus.

Mahdolliset hankkeesta aiheutuvat maankäytön ristiriidat ja asemakaavoitustarpeet tai asemakaavojen muutostarpeet tulee tunnistaa arviointiselostuksessa. YVA-ohjelman mukaan myös hankkeesta aiheutuvat välilliset vaikutukset tullaan arvioimaan selostusvaiheessa. Välillisiä vaikutuksia radan lähialueen maankäyttöön voi aiheutua esimerkiksi meluvaikutusten kautta.

Luonto ja luonnonsuojelu

Hankkeesta jo tehdyt ja ohjelmassa esitetyt selvitykset ovat yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan riittäviä luonnonarvoihin kohdistuvien ympäristövaikutusten arviointiin. Luonnon monimuotoisuuden tarkastelu ja siihen kohdistuvat vaikutukset on arviointiohjelmassa tunnistettu hyvin.

Natura-arvioinnin tarpeellisuudesta tehty selvitys on kattava ja hankkeen aiheuttamat vaikutukset Natura-alueiden suojeluperusteisiin on tunnistettu. Yhteysviranomainen yhtyy selvityksen johtopäätökseen siitä, että merkittäviä vaikutuksia Natura-alueen suojeluperustelajeihin ei voida poissulkea ja hankkeesta tulee tehdä Natura-arviointi. Yhteysviranomainen katsoo, että hankkeessa YVA-menettely ja Natura-arviointi tulee yhdistää LSL 35.4 §:n mukaisesti. YVA-direktiivin (2011/92/EU) ja kansallisen YVA-lainsäädännön valmisteluasiakirjojen mukaan YVA-menettelyn ja Natura-arvioinnin yhteensovittamatta jättämiselle on oltava erityisiä syitä. Hankkeen varhaisessa suunnitteluvaiheessa arvioinnin tyhjentävä suorittaminen ei vielä saata olla mahdollista. Näissäkin tapauksissa on kuitenkin pyrittävä mahdollisimman kattavaan arviointiin Natura 2000 -alueen luontoarvoihin kohdistuvien vaikutusten osalta. Lupa- ja valvontaviraston (aloittaa toimintansa 1.1.2026) luonnonsuojeluasiantuntijan

kanssa on neuvoteltava etukäteen arvioinnin toteuttamisesta ja siinä mahdollisesti tarvittavista lajiselvityksistä.

Yhteysviranomainen huomauttaa, että haittoja lieventävien toimenpiteiden käsittely on Natura-arvioinnin tarpeellisuudesta tehdyssä selvityksessä virheellistä. Euroopan unionin tuomioistuimen (C-323/17) Komission menetelmäohjeen C/2021/6913 sekä Mäkelä ja Salon 2024 LUOPAS -oppaan mukaan Natura-arvioinnin tarpeellisuutta arvioitaessa ei ole asianmukaista esittää toimenpiteitä, joilla pyritään välttämään kyseisen suunnitelman haitallisia vaikutuksia tai vähentämään niitä.

Vuollejokisimpukkaselvitys Siuntionjoesta hankkeen vaikutusalueelta on esitetty tehtäväksi hankkeen myöhemmässä suunnitteluvaiheessa. Arviointiselostuksessa on esitettävä olemassa olevaan tietoon ja aiempiin tutkimuksiin perustuva arvio vuollejokisimpukan esiintymisestä hankkeen vaikutusalueella. Lisäksi on esitettävä ne haittojen lievennyskeinot, joilla simpukoiden elinoloihin kohdistuvia haittoja voidaan vähentää riittävästi tai kokonaan poistaa tilanteessa, jossa simpukkaa esiintyy hankkeen vaikutusalueella.

Luontoselvitysten uhanalaisten ja niin sanottujen direktiivilajien havaintotieto on tallennettava lajitietokeskuksen laji.fi -tietojärjestelmään.

Vaikutukset pintavesiin ja vesienhoitoon sekä kalastoon

Arviointiohjelmassa esitetty pintavesi- ja kalastovaikutusten arviointi on pääosin riittävä ja käytetyt menetelmät ovat arviointiin soveltuvat. Arvioinnissa on tunnistettu merkittävimmät vaikutusmekanismit. Pintavesi- ja kalastovaikutuksia voi yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan aiheutua etenkin hankkeen rakentamisen aikaisten työmaavesien johtumisesta Brännmalmsbäckeniin ja Siuntionjokeen laskeviin muihin uomiin sekä Brännmalmsbäckenin purouoman siirrosta. Yhteysviranomaisen arvion mukaan hankkeen haitalliset pintavesivaikutukset saattavat olla merkittäviä.

Selostuksessa tulee esittää ohjelmaa perusteellisempi kuvaus uoman siirron toteuttamisesta ja siinä käytetystä todennäköisestä rakennustavasta sekä tarkempi kartta asiasta. Lisäksi on kuvattava uoman tarpeelliset ennallistamistoimet. Toteutustavan suunnittelussa on huomioitava, että kiintoaineksen kulkeutumisen minimoiminen uomaan ja uomassa alavirtaan on huomioitava suunnittelussa ja toteutuksessa riittävillä suojauksilla ja toteutettava niin, että niihin kertynyt kiintoaines on suurimmalta osin poistettavissa viimeistään ennen työn valmistumista.

Työmaavesien hallinta ja käsittely aiotaan kuvata YVA-selostuksessa alustavalla suunnitelmatasolla. Työmaavedet on ohjelmassa esitetty johdettavaksi laskeutus- ja viivästysaltaan kautta ympäristöön. Yhteysviranomainen katsoo, että arvioinnissa tulee tarkastella myös

hienojakoista kiintoainesta ja ravinteita pidättävien rakenteiden käytön tarvetta ja hyötyjä hankkeen työmaavesien käsittelyssä. Hienojakoinen maa-aines ei pidäty tehokkaasti viivytysaltaisiin, ja voi lähivesistöissä aiheuttaa muun muassa uoman pohjan liettymistä ja haittaa vesiekosysteemin toiminnalle. Lisäksi selostuksessa on esitettävä lieventämiskeinot, joilla happamien sulfaattimaiden mahdollisesta läjityksestä ja käsittelystä aiheutuva riski pintavesien happamoitumiselle ja metallikuormitukselle voidaan estää.

Arviointiohjelmassa on kiitettävästi tuotu esille Siuntionjoen merkitys luontaisesti lisääntyvän alkuperäisen meritaimenkannan esiintymisalueena. Kaksoisraiteen rakentamisen vaikutukset kalastoon ja muuhun vesieliöstöön arvioidaan asiantuntija-arviona perustuen hankkeen suunnitteluaineistoon, olemassa olevaan seuranta- ja muuhun tietoon vaikutusalueen vesistöjen nykytilasta ja eliöstöstä, tutkimuksiin sekä kokemukseen vastaavien hankkeiden toteuttamisesta. Yhteysviranomainen katsoo esitetyn arvioinnin olevan YVA-menettelyyn riittävä.

Yhteysviranomainen korostaa, että hankkeen rakentamisen aikaisten työmaavesien ja rakennustöiden sekä toiminnan aikaisten hulevesien vaikutukset kalastoon on arvioitava perusteellisesti. Erityisesti on huomioitava vaikutukset meritaimenen elinoloihin ja lisääntymisolosuhteisiin sekä Brännmalmsbäckenin potentiaalisiin taimenen lisääntymismahdollisuuksiin. Selostuksessa esitettävässä suunnitelmassa on huomioitava, että vettä samentavat työt tulee suunnitella tehtäväksi vähäisen virtaaman aikana ja vaelluskalojen lisääntymisaikojen ulkopuolella.

Vesien tilan tarkastelun tulee koskea Siuntionjoen alaosan ja keskiosan vesimuodostumien lisäksi myös hankealueen välittömässä läheisyydessä sijaitsevaa Vikträskiä (22.001.1.001_001). Hankkeen rakentamisen ja toiminnan vaikutukset näiden vesimuodostumien tilaan tulee arvioida laatutekijäkohtaisesti. Vesien tilan nykytilan kuvauksessa ja vaikutusten arvioinnissa tulee käyttää uusinta saatavilla olevaa tietoa. Uusi ekologisen ja kemiallisen tilan luokittelu tullaan julkaisemaan vuonna 2026.

Yhteysviranomainen huomauttaa, että Siuntionjoen ekologinen tila on edellisellä luokittelukaudella arvioitu tyydyttäväksi, ei kohtalaiseksi, kuten ohjelmassa on mainittu.

Pohjavesi- ja maaperävaikutukset

Esitetty pohjavesivaikutusten arviointi on yhteysviranomaisen arvion mukaan riittävä. Arviointiohjelmassa on esitetty yksityiskohtaista tietoa hankealuetta sivuavista Nikuksen ja Göksin pohjavesialueista. Arviointiselostuksessa on syytä kuvata pohjavesiolosuhteita myös

pohjavesialueiden ulkopuolisilta alueilta, joihin hankkeesta voi aiheutua vaikutuksia.

Jos hankkeen kohdalla tunnistetaan tarve pohjaveden alentamiselle pysyvästi tai rakentamisen aikana, tulee arviointiselostuksessa esittää hanketoimijan näkemys mahdollisesta vesilain mukaisen luvan tarpeesta.

Pilaantunutta maaperää koskevat vaikutusmekanismit ja arviointimenetelmät sekä vaikutusalue on kuvattu ohjelmassa riittävällä tasolla. Pilaantuneen maan käsittelyä ja ilmoitusmenettelyä koskeva teksti (Luku 6.6) on osin puutteellista ja sitä tulee tarpeen mukaan selventää ja täydentää arviointiselostukseen sisältämään myös pilaantuneen maaperän puhdistamisen.

Mahdollisten pilaantuneen maaperän kohteiden tunnistamiseen on käytetty valtakunnallista Maaperän tilan tietojärjestelmää (MATTI) sekä ilmakuvia. Myös hankealueen toiminnasta aiheutuva riski kohonneisiin haitta-ainepitoisuuksiin on tunnistettu. Ohjelmassa esitettyjen MATTI-kohteiden osalta ei käy ilmi, onko järjestelmän tietojen ajantasaisuutta varmistettu tai oikeellisuutta tarkastettu. Järjestelmän tiedot eivät kaikilta osin olen ajantasaisia, joten vaikutusarviointi edellyttää kohdetta koskeviin ELY-keskuksen asiakirjoihin tutustumista. Mahdollisten pilaantuneiden maiden selvittämiseen ja pilaantuneisuuden arviointiin käytettävän tiedon keräämiseen tulee käyttää myös muita soveltuvia tietolähteitä kuin MATTI-järjestelmää.

Happamien sulfaattimaiden esiintymisen todennäköisyys hankealueella on tunnistettu ja asiaa koskeva nykytilan kuvaus on tehty YVA-vaiheeseen nähden riittävällä tarkkuudella. Vaikutusmekanismeissa, arviointimenetelmissä tai vaikutusalueen rajaamisessa ei ole kuitenkaan käsitelty mahdollisia pitkäaikaisia vaikutuksia, joita voi aiheutua sulfaattimaiden hapettumisesta kuivatustason muutosten seurauksena hankealueella ja sen ulkopuolella. Asia on syytä huomioida tehtävissä vaikutusarvioinneissa.

Melu-, tärinä- ja ilmanlaatuvaikutukset

Arviointiohjelman mukaan hankkeen meluvaikutuksia selvitetään melumallinnuksilla nykytilanteesta ja sille hankevaihtoehdolle, jolla arvioidaan olevan merkittävimmät meluvaikutukset. Lisäksi mallinnusten tulosten perusteella tarkastellaan tarvittavia meluntorjuntaratkaisuja. Rakentamisen aikaiset merkittävimmät meluvaikutukset ja niiden lievennyskeinot arvioidaan asiantuntija-arviona. Myös arvio aiheutuvasta tärinästä ja runkomelusta tehdään asiantuntijatyönä hankkeesta laadittujen suunnitelmien ja selvitysten pohjalta.

Yhteysviranomainen katsoo, että ohjelmassa esitettyä melun, tärinän ja runkomelun tarkastelua voidaan pitää riittävänä. Melumallinnus tulee tehdä

hankevaihtoehdolle tai -ehdoille, joissa huomioidaan sekä Siuntion asemanseudun itä- että länsipuolinen kaksoisraiteen rakentamisalue. Tulosten havainnolliseen esittämiseen, jossa eri vaihtoehtojen väliset melu- ja tärinätilanteen erot tuodaan selkeästi esille, tulee arviointiselostuksessa kiinnittää erityistä huomiota.

Meluselvityksessä ja -mallinnuksessa tulee käyttää Väyläviraston uusia junatyyppivakioita, mikäli se on mahdollista. Mallinnuksessa käytetyt junatyyppivakiot tulee esittää raporteissa yksiselitteisesti. Lisäksi on suositeltavaa tarkistaa junatyyppivakioiden muutoksen vaikutus mallinnuksien melutasoihin, mikäli käytetään uusia vakioita. Yksittäisten junaohitusten aiheuttamien enimmäisäänitasojen (L_{Fmax}) lisäksi arviointituloksissa tulee esittää korkean melutason (L_{AFmax} ≥75 dB) ohiajojen lukumäärä nyky- ja ennustetilanteessa, kuvaten etenkin yöaikainen tilanne aikavälillä klo 22–7.

Rakentamisen aikaisen melun, tärinän ja runkomelun arvioinnissa tulee kiinnittää huomiota erityisesti yöaikaisen rakentamisen tarpeeseen ja sen aiheuttamiin vaikutuksiin sekä näiden haittojen vähentämiseen. Samoin tulee kiinnittää huomiota rakentamisesta hoito- ja oppilaitoksiin kohdistuviin vaikutuksiin.

Arviointiselostuksessa tulee lisäksi tarkastella, millaisia vaikutuksia voimassa olevien kaavojen toteutumisella on melulle altistuvien määrään hankkeen vaikutusalueella sen eri vaihtoehdoissa. Arvioinnissa tulee huomioida vaikutusalueen tuleva maankäyttö sekä meluun, tärinään ja runkomeluun liittyvät kaavamääräykset.

Arviointiohjelmassa esitetyt hankkeen toiminnan ja rakentamisen aikaiset ilmanlaatuvaikutusten tarkastelut ovat riittävät. Oleellista on, että eri vaihtoehtojen väliset erot esitetään arviointiselostuksessa selkeästi. Arviointiselostuksessa on keskeistä tarkastella ilmanlaatu- ja erityisesti pölyhaittojen lieventämistoimia, niiden toteuttamismahdollisuuksia ja niillä saavutettavia vaikutuksia.

Ilmastovaikutukset

Ohjelmassa esitetty ilmastovaikutusten arviointi, kuten ilmaston nykytilan kuvaus, vaikutusmekanismit ja suunnitellut arviointimenetelmät, on kuvattu asianmukaisesti. Koska kyseessä on laajuudeltaan suppea hanke, jonka haitalliset ilmastovaikutukset vastaavat tavanomaista rakentamista, voidaan ilmastovaikutusten arviointia kuitenkin rajata arviointiohjelmassa esitetystä.

Yhteysviranomainen katsoo, että hankkeesta aiheutuvat ilmastovaikutukset eivät todennäköisesti ole merkittäviä. YVA-menettelyssä ei siis ole tarpeen tehdä laskennallista kasvihuonekaasujen (khk) päästöarviointia. Arviointiselostuksessa tulee kuitenkin kuvata, mistä hankkeen

elinkaaren aikaiset ilmastovaikutukset muodostuvat ja mitkä ovat tyypillisesti suurimmat khk-päästölähteet tämän tyyppisissä hankkeissa.

Arviointiselostuksessa tulee perustella, miksi hankkeesta aiheutuvat ilmastovaikutukset eivät todennäköisesti ole merkittäviä. Perustelussa voidaan tuoda esille, että kyseessä on olemassa olevaa vähäpäästöistä raideliikennettä parantava hanke, joka ei aiheuta merkittävää metsäkatoa ja jonka rakentamisen khk-päästöt ovat suuruudeltaan rinnastettavissa tavanomaisten rakennushankkeiden päästöihin. Hankkeessa ei myöskään rakenneta pitkiä uusia rataosuuksia, tunneleita ja siltoja tai tarvita uusia maastokäytäviä, jotka lisäisivät haitallisia ilmastovaikutuksia.

Yhteysviranomainen korostaa, että ilmastonmuutoksen hillinnän tavoitteiden saavuttamisen kannalta on kuitenkin tärkeää, että haitallisia ilmastovaikutuksia pyritään lieventämään kaikissa toteutettavissa hankkeissa täysimääräisin keinoin. Haitallisten ilmastovaikutusten lieventämiskeinoja on siten hyvä suunnitella ja kuvata arviointi-selostuksessa. Olennaista on arvioida keinojen tehokkuutta ja toteuttamis-kelpoisuutta.

Hankkeen onnettomuusriskien arvioinnissa tulee tunnistaa myös ilmaston-muutokseen sopeutumisen tarpeet sekä ilmastoriskit. Sopeutumiskeinojen tarkastelussa tulee huomioida esimerkiksi kuivuusjaksojen sekä tulvien ja sateisuuden lisääntymisen vaikutukset radan rakenteisiin.

Maisema ja kulttuuriympäristön arvot

Suunnittelualueen arvokkaat kulttuuriympäristöt ja maisema-alueet on tunnistettu ja kuvattu arviointiohjelmassa riittävällä tasolla. Esitetty arviointisuunnitelma ja siinä käytettävät menetelmät ovat asianmukaiset. Tarkemmat tiedot arvokkaista maisema- ja kulttuuriympäristökohteista kerätään olemassa olevista tietolähteistä, kuten kaavoja varten tehdyistä selvityksistä, ja hankkeen vaikutukset kohteisiin arvioidaan asiantuntija-arviona käyttäen apuna kartta-aineistoja sekä valo- ja ilmakuvia.

Hankkeen vaikutuksia maisemaan, myös paikallisesti arvokkaisiin maiseman kohteisiin, on etenkin maisemallisesti herkimmillä, itäisen rakennusvaihtoehdon alueella syytä havainnollistaa sanallisen selostuksen lisäksi myös esimerkiksi kuvasovittein. Mikäli vaikutukset maisemaan arvioidaan merkittäviksi, on arviointiselostuksessa esitettävä keinoja maisemavaurioiden vähentämiseen. Hankkeen eri vaihtoehdoista aiheutuvia maisemavaikutuksia on vertailtava arvioinnissa.

Kaksoisraiteen hankealueella ei ole aiemmin toteutettu arkeologista inventointia. Inventointia ei edellytetä tehtäväksi myöskään YVA-menettelyssä, koska hankealue sijoittuu nykyisen rautatiealueen välittömään läheisyyteen, jossa aiemmin tuntemattomien arkeologisten kulttuuriperintökohteiden säilymistä voi pitää epätodennäköisenä.

Kulttuuriperintöön kohdistuvien vaikutusten arviointiin on sisällytettävä myös hankkeen kokonaisvaikutukset arkeologisiin kohteisiin, huomioiden myös mahdolliset rakennustyön aikaiset vaikutukset. Länsi-Uudenmaan museon lausunnossa kuvatut tiedot lähialueen arkeologisista kohteista on tarpeellisin osin huomioitava arvioinnissa. Hankealueen itäosassa, nykyisen radan eteläpuolella sijaitsee yksi muinaismuistolain (295/1963) nojalla suojeltu kiinteä muinaisjäännös, historiallisen ajan kylänpaikka Masaby. Kohteen aluerajaus sijoittuu vähimmillään noin 30 metriä nykyisen junaraiteen eteläpuolelle. Lisäksi hankealueen länsiosassa on kahdesta modernista tuliasemasta koostuva arkeologinen kohde Moottorirata. Kohde liittyy Porkkalan vuokra-aikaisiin rakenteisiin, ja on luokitukseltaan muu kulttuuriperintökohde. Näitä kohteita suojellaan historiallisen arvonsa vuoksi. Toinen kohteeseen kuuluvista tuliasemista sijoittuu noin 20 metriä nykyisen radan eteläpuolelle.

Vaikutukset ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen

Arviointiohjelman mukaan ihmisten elinoloihin, viihtyvyyteen ja terveyteen kohdistuvia vaikutuksia arvioidaan muiden vaikutusluokkien arvioinnin kuten ilmanlaadun ja melutason muutosten sekä lisääntyvän kuljetus-liikenteen vaikutusten pohjalta. Erityisesti keskitytään rakentamisen aikaisiin vaikutuksiin, koska kaksoisraiteen toiminnan aikaiset vaikutukset eivät poikkea olennaisesti alueen nykyisestä tilanteesta. Esitetty arviointitapa ja -menetelmät on yhteysviranomaisen arvion mukaan pääosin riittävä. Arvioinnissa on esitetyn lisäksi hyödynnettävä hankkeen osallisten ja sidosryhmien tilaisuuksissa ja kirjallisesti antamaa palautetta ja kokemustietoa.

Arviointiohjelmassa on esitetty, että osana ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia arvioidaan myös hankkeen vaikutukset lähialueen talouteen ja elinkeinoihin. Yhteysviranomainen toteaa, että hankkeen taloudellisten vaikutusten arviointi tulee pitää rajattuna siten, että arvioinnissa pitäydytään YVA-lain tarkoittamissa ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen kohdistuvissa ympäristövaikutuksissa. YVA-menettelyissä ei esimerkiksi arvioida hankkeiden vaikutuksia asuntojen arvoon vaan niiden käytettävyyteen ja tätä kautta ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen.

Yhteysviranomainen toteaa, että YVA-menettelyssä on mahdollista suunnitella raideliikenteen melua, tärinää ja runkomelua vähentäviä toimenpiteitä, joilla hankkeen vaikutusalueella asuvien ihmisten viihtyvyyttä ja elinoloja voitaisiin parantaa. Alueen nykytilanne ei kaikkien lähi-asukkaiden osalta ole esimerkiksi melun ohjearvojen mukainen.

Hankkeen eri vaihtoehtojen rakentamisen aikaisen raskaan kuljetus- ja työmaaliikenteen vaikutukset liikenneturvallisuuteen ja liikenteen sujuvuuteen tulee arvioida osana ihmisten elinoloihin kohdistuvia vaikutuksia. Erityisesti maantien 115 (Siuntiontie) liikenteen ja tien

kunnossapidon täytyy toimia häiriöittä rakennustöiden aikana, ja tähän tarvittavia toimenpiteitä on syytä esittää arvioinnin osana. Myös tien kuivatusrakenteiden ja alueella sijaitsevan pumppaamon on toimittava keskeytyksettä rakennustöiden aikana. Kevyen liikenteen yhteydet alueella tulee esittää selostuksessa ja kuvata ne toimet, joilla pyöräilyn ja jalankulun turvallisuus ja sujuvuus varmistetaan.

Yhteisvaikutukset

Arviointiohjelmassa on tunnistettu yhteisvaikutuksia mahdollisesti aiheuttavana hankkeena Römyranin aurinkovoimala, jota suunnitellaan kaksoisraidehankkeen läntisen osan välittömään läheisyyteen radan pohjois- ja eteläpuolille. Hankkeista on yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan mahdollista aiheutua yhteisvaikutuksia etenkin Brännmalms-bäckenin puron vedenlaatuun ja puroekosysteemin toimintaan. Uudenmaan ELY-keskus antoi 9.10.2025 päätöksen (UUDELY/2040/2025), ettei Römyranin aurinkovoimalahankkeeseen edellytetä sovellettavaksi YVA-menettelyä.

Lisäksi Fingrid Oyj:n 2x400 kV:n suunniteltu voimajohto välillä Hikiä (Hausjärvi) – Inkoo 2 kulkee kaksoisraidehankkeen itäisen osa-alueen yli. Voimajohtohankkeen YVA-menettely on meneillään ja arviointiselostus on nähtävillä 31.12.2025 saakka.

YVA-lain mukaan YVA-menettelyssä tulee tarkastella hankkeen yhteisvaikutuksia vaikutusalueen muiden olemassa olevien ja/tai hyväksyttyjen hankkeiden kanssa. Yhteysviranomainen katsoo, että tarpeellisilta osin myös suunnitteluvaiheessa olevien hankkeiden mahdollisia merkittäviä yhteisvaikutuksia kaksoisraiteen rakentamishankkeen kanssa on syytä tuoda esiin selostuksessa.

YVA-menettelyn ja siihen liittyvän osallistumisen järjestäminen

ELY-keskus toteaa, että arviointiohjelmassa esitetyt osallistumisjärjestelyt ovat riittävät ja ne täyttävät YVA-lain vaatimukset.

Arviointiohjelmaa koskevassa yleisötilaisuudessa tuotiin esille toisaalta hankealuetta koskevien selvitysten tarvetta ja arvioinnissa huomioitavia asioita ja toisaalta nostettiin esiin hankkeen rakentamisesta aiheutuvia hyötyjä rataliikenteen sujuvuuteen ja mahdollisesti kulkuyhteyksien paranemiseen Tilaisuudessa esitettiin kysymyksiä muun muassa Siuntionjoen ja sen lajiston huomioinnista, ylijäämämaiden sijoittamisesta ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kohteiden säilymisestä.

Hankkeen suunnittelua ja tiedonkulkua edistämään perustettiin viranomaistahoista ja yleishyödyllisistä yhdistyksistä koostuva seurantaryhmä, joka kokoontui ensimmäisen kerran syyskuussa 2025.

Hankkeen edellyttämät suunnitelmat ja luvat

Hankkeen edellyttämät suunnitelmat ja luvat on tunnistettu pääosin ja esitetty arviointiohjelmassa riittävällä tarkkuudella. Mikäli hankkeessa on mahdollista joutua alentamaan pohjaveden pinnantasoa, hanke saattaa edellyttää myös vesilain (587/2011) mukaista lupaa. Hankkeessa tehtävä murskaus toteutetaan ympäristönsuojelulain (YSL; 527/2014) mukaisella ympäristöluvalla tai YSL 118 §:n mukaisella ilmoituksella melua ja tärinää aiheuttavasta tilapäisestä toiminnasta. Ilmoituksesta tehtävässä päätöksessä voidaan myös antaa määräyksiä muun muassa melusta, pölystä, tärinästä ja hulevesien johtamisesta.

7. ARVIOINTIOHJELMALAUSUNNON TOIMITTAMINEN JA SIITÄ TIEDOTTAMINEN

ELY-keskus toimittaa lausuntonsa ja kopiot arviointiohjelmasta saamistaan lausunnoista ja mielipiteistä hankkeesta vastaavalle. Lausunto toimitetaan samalla tiedoksi asianomaisille viranomaisille ja mielipiteen esittäneille tahoille.

Arviointiohjelmalausunto julkaistaan ympäristöhallinnon osoitteessa www.ymparisto.fi/Siuntion-kaksoisraide-YVA
ja viranomaisen verkkosivuilla osoitteessa
www.ely-keskus.fi/kuulutukset/uusimaa.

8. SUORITEMAKSU, SEN MÄÄRÄYTYMINEN JA MAKSUN OIKAISUMAHDOLLISUUS

Suoritemaksu on **8600 euroa**.

Arviointiohjelmasta annettavasta yhteysviranomaisen lausunnosta perittävä maksu on määritelty tavanomaisen hankkeen mukaisesti (11 − 17 henkilötyöpäivää). Maksu määräytyy ELY-keskusten maksuista annetun asetuksen perusteella.

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että lausunnosta perittävän maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua kuuden kuukauden kuluessa tämän lausunnon antamispäivästä. Oikaisuvaatimus osoitetaan 31.12.2025 asti Uudenmaan ELY-keskukselle ja 1.1.2026 alkaen Lupa- ja valvontavirastolle osoitteeseen kirjaamo@lvv.fi tai Lupa- ja valvontavirasto, PL 20, 13035 LVV. Linkki myyntilaskutusta koskevaan oikaisuvaatimusosoitukseen: https://www.keha-keskus.fi/tehtavat-ja-palvelut/oikaisuvaatimus-ja-muutoksenhaku.

9. SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017) 8, 10, 16 ja 18 §

Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (277/2017) 3 §

Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §

Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025 (794/2024) 2 §.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallinta-järjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Erika Heikkinen ja ratkaissut yksikönpäällikkö Timo Kinnunen.

Jakelu Hankkeesta vastaava

Tiedoksi Lausunnon antajat
Mielipiteen esittäjät

Tämä asiakirja UUDELY/4959/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument UUDELY/4959/2025 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Kinnunen Timo 23.12.2025 11:53

Esittelijä Heikkinen Erika 23.12.2025 11:52

Väylävirasto
Trafikledsverket

ISSN 2490-0745
ISBN 978-952-405-461-4
www.vayla.fi